

LUNDS
UNIVERSITET
Socialhögskolan

Tvärprofessionellt teamarbete inom den skolsociala jurisdiktionen

- En kvantitativ studie om den skolkurativa professionen utifrån platsannonser

Pavel Gafor

Kandidatuppsats (SOPB63)

VT23

Handledare: Malin Nilsson

Abstract

Author: Pavel Gafor

Title: Cross-professional teamwork within the jurisdiction of school social work - a quantitative study about school counselors' profession based on job advertisements.

Supervisor: Malin Nilsson

Assessor: Håkan Johansson

Cross-professional teamwork has, according to prior studies, especially within human service organizations, shown to be a recurring theme, seemingly with the aim to provide a holistic approach to clients. Within school social work, such approaches are found to accommodate school pupils' complex problems that often go beyond one singular professionals' knowledge base. Furthermore, social policies within the school social area have increasingly, specifically since a law reform in the Swedish Education Act 2011 targeting the pupil health team, emphasized the need for cross-professional teamwork. The present study aims to, with cross-professional teamwork in mind, explore if this established term is shown to be present in school counselors' job assignments and what this means for the profession's jurisdiction. To accomplish this, the study uses a quantitative approach to attempt to find a correlation between the study's three variables in school counselors' job advertisements; cross-professional phrases and *psychosocial* phrases, along with cross-professional phrases and *pedagogical* phrases. Using Abbott's system of profession as the primary theoretical framework combined with organizational theory's *effective teamwork*, a quantitative content analysis of a total of 70 job advertisements was done. The results are presented with Pearson's r , which shows a relatively strong correlation of 0.354 ($p \leq 0.01$) between cross-professional phrases and psychosocial phrases. A similar correlation between cross-professional phrases and pedagogical phrases could not be confirmed. The correlation between the two variables is further analyzed in a discussion within the context of the system of profession, which concludes that further research is needed to explore whether a strong emphasis on cross-professional work is beneficial or detrimental to school counselors' jurisdiction, and by extension, profession.

Keywords: Cross-professional, interprofessional, school social work, school counselor, teamwork, jurisdiction, professionalization, profession, pupil health team, job advertisements, quantitative research, psychosocial, pedagogical.

Förord

“En graf säger mer än tusen ord”, ja visst! Då hade man kunnat ha tio grafer och snipp snapp snut så var [uppsatsen] slut. Jag vill ge ett tack till min handledare Malin Nilsson som bidragit med synpunkter och stundvis lättat på stämningen med kvantitativt lagda skämt.

Jag vill även tacka min handledare från min verksamhetsförlagda utbildning, Pia Ekström. I drygt fyra månader jobbade vi sida vid sida som skolkurator och aspirerande skolkurator och de diskussioner vi haft kring skolorganisationen, elevhälsan och det tvärprofessionella arbetet har fört mig hit och förhoppningsvis till en punkt då jag själv får vägleda en framtida skolkurator. Vi var inte alltid ense om lösningar och bakomliggande problematik men öppenheten att lyssna på en socionomkandidat trots 30 års erfarenhet var minst sagt inspirerande. Tack.

1. Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställningar	6
2. Bakgrund	7
2.1. Begreppsförklaring	7
2.2. Litteratursökning	8
3. Teoretiska utgångspunkter	9
3.1. Abbotts systemteoretiska professionsteori	9
3.2. Organisationsteori och teamarbete	10
4. Tidigare forskning	11
4.1. Tvärprofessionellt arbete	11
4.2. Professionalitet och professionalisering	14
5. Hypoteser	16
6. Metod	18
6.1. Forskningsdesign	18
6.2. Operationalisering	19
6.3. Urval	22
6.4. Kvalitetsbedömningar	24
6.5. Etiska överväganden	25
6.5.1. Konfidentialitets- och nyttjandekravet	25
6.5.2. Avslutande överväganden	26
6.6. Analysmetod	27
7. Resultat	30
7.1. Bivariat analys - korrelation med Pearsons r	32
7.2. Viktad bivariat analys - korrelation med Pearsons r	35
8. Diskussion	37
8.1. Diskussion kring resultaten	37
8.1.1. Metoddiskussion	39
8.2. Slutdiskussion	41
9. Referenser	44
Bilagor	46
Bilaga 1	46

1. Inledning

Tvårprofessionellt arbete, en organisatorisk modell vilken är ämnad att föra samman olika professioners expertis, har under senaste decennier varit ett frekvent förekommande arbetssätt inom human service organisationer (Thylefors, Persson & Hellström, 2005, s. 102). Modellen förutsätter att aktörer från olika professioner samarbetar i syfte att lösa *complicated problems*, s.k. komplexa problem då sådana problem i sin natur kräver kompetens och erfarenhet från ett stort professionellt fält, vilket forskare som Thylefors, Persson och Hellström (2005, s. 102) hänvisar till Benierakis (1995), Heinemann (2002), Onyett och Ford (1996) och Payne (2000). Inom skolväsendet menar andra forskare som Reuterswärd och Hylander (2017, s. 253-254) att den politiska styrningen som skollagen (SFS 2010:800) förhåller sig till när det gäller elevhälsoarbetet i svenska skolor grundas på faktum att lagstiftaren vill angripa elevers problematik med ett helhetsperspektiv. I viss samstämmighet med detta refererar Thylefors, Persson och Hellström till Proctor-childs, Freeman och Miller (1998) vilka påstår att tvårprofessionellt arbete är en hörnsten i det holistiska perspektivet med klienter (2005, s. 102).

Vidare menar andra internationella forskare inom skolväsendet att tvårprofessionella samarbeten är en väsentlig förutsättning för att lösa de multipla problemen som elever kan uppleva, vilka kan ha fysiska, psykiska, pedagogiska, och sociala bakgrund (Davis & Montford, 2005, s. 699-701). De menar att teamarbetet härvid är ett första steg i den komplexa lösningen av elevers problematik, som kan sträcka sig från familj och skolpersonal till andra myndigheter (Davis & Montford, 2005, s. 709).

Med sådan forskning i bakgrunden är det enligt egen uppfattning ingen förvåning att Sverige sedan 2011 politiskt styrt elevhälsoarbetet på en nationell nivå (Reuterswärd & Hylander, 2017, s. 253) med ett mandat på samverkande professioner såsom psykolog, skolläkare, skolsköterska, skolkurator och specialpedagog. Samtidigt menar Reuterswärd och Hylander (2017, s. 260) att skolsköterskor i det tvårprofessionella sammanhanget upplever en stor vaghet i uppdraget och att de andra aktörerna ofta inte verkar förstå vad skolsköterskorna faktiskt gör. I likhet med detta finner forskarna Jansson, Evertsson och Perlinski (2021, s. 292) att skolkuratorn inom det tvårprofessionella sammanhanget i samband med elevhälsouppdraget upplever liknande vagheter. De menar att den nationella styrningen som implementerats 2011 består av vaga

formuleringar, som trots mandat på tvärprofessionellt arbete, inte riktigt beskriver vad det skolkuratoriva uppdraget består av (Jansson, Evertsson & Perlinski (2021, s. 292). Bland annat finner de att konsekvensen speglas i att skolkuratorers platsannonser i större utsträckning lägger fokus på den pedagogiska verksamheten och kunskapsmål, snarare än elevhälsans psykosociala arbete. Mot bakgrund av detta anser jag att det är väsentligt att utforska huruvida det tvärprofessionella motivet, vilket fått en sådan stor prägel inom HSO:s och inom skollagen (SFS 2010:800), har en påverkan på hur huvudmän beskriver skolkuratorers uppdrag. I synnerhet ter det sig viktigt att förstå om det tvärprofessionella arbetet konkret kan kopplas till skolkuratorers skolsociala arbete och huruvida detta påverkar professionen.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med studien är att bidra till förståelse av skolkuratorers profession genom att framhäva de organisatoriska, tvärprofessionella villkoren, som skolkuratorer uppmanas arbeta utefter genom att studera relevanta platsannonser. För att undersöka detta kommer följande deskriptiva (1-2) respektive komparativ samt förklarande (3) frågeställningar tillämpas:

- I vilken omfattning beskrivs det skolkuratoriva uppdraget i *pedagogiska* ordalag?
- I vilken omfattning beskrivs det skolkuratoriva uppdraget i *psykosociala* ordalag?
- Påverkas omfattningen av (1) och (2) beroende på huruvida *tvärprofessionellt* arbete är ett förekommande organisatoriskt tema?

2. Bakgrund

Avsnittet syftar till att redovisa de för studien relevanta begreppens definitioner samt presentera studiens litteratursökning.

2.1. Begreppsförklaring

- *Psykosocial* syftar till “samspelet mellan människors sociala omvärld och sättet att reagera på den” vilket kompletteras med hjälp av begreppet *psykosocial behandling*:

[...] hjälpa människor med främst psykiska och sociala hälsoproblem. Det man söker komma till rätta med är sådana omständigheter i en persons eller familjs sociala situation som utgör hinder för dem att tillfriskna och ha ett välfungerande socialt och personligt liv. (Egidius, 2023, Psykologilexikon)

- *Pedagogik* syftar till vetenskapen om uppfostran, utbildning och undervisning, varvid dessa tre aspekter är ämnade att utveckla aktiviteter som stödjer lärandet (NE, 2023).
- *Tvärprofessionell* syftar till professionellt utfört arbete där aktörer från flera olika professioner samverkar, framför allt i så kallade *tvärprofessionella teams* (Egidius, 2023, Psykologilexikon). Begreppet är nära besläktad med de tre begreppen *multiprofessionell*, *interprofessionell* och *transprofessionell*:
 - *Multiprofessionell*: Representanter från ett flertal professioner arbetar inom samma organisation eller verksamhet utan att nödvändigtvis samverka (Egidius, 2023, Psykologilexikon)
 - *Interprofessionell*: Representanter från ett flertal professioner arbetar inom ett visst team därvid varje profession utgår från egen expertis i syfte att samverka och lösa problem (Egidius, 2023, Psykologilexikon)
 - *Transprofessionell*: Representanter från ett flertal professioner arbetar för att lösa ett visst problem oavsett professionell tillhörighet, aktörerna kan därmed gränsöverskrida fritt inom samtliga aktörers professionella gränser (Egidius, 2023, Psykologilexikon).

Inom ramen för denna studie kommer det överordnade begreppet tvärprofessionell att tillämpas; i denna inkluderas de underordnade begreppen.

2.2. Litteratursökning

Studiens litteratursökning har genomförts med hjälp av LUBsearch, varvid Boolesk sökteknik tillämpats. Sökningarna har byggts vidare på det teoretiska ramverket samt studiens inriktning på skolväsendet och följer nedan, med Booleska operatorer:

Tvärprofessionell*, Interprofessionell*, cross-profession*, Interprofessional*, Interprofessional* AND profession*, teamarbete* AND skola*, skolkurator*, platsannonser*, skolkurator* AND platsannonser*. I de relevanta tillämpade artiklarna har en genomläsning lett vidare till sökningar i tidigare forsknings referenslistor, varvid mer relevant forskning inom området hittats.

3. Teoretiska utgångspunkter

I följande avsnitt beskrivs studiens teoretiska utgångspunkter, vilka är Abbotts systemteoretiska professionsteori och teamarbete inom organisationsteori. Teorierna behandlar forskningsområdet på både professions- och organisationsnivå, vilket med hänsyn till studiens inriktning på professionalitet och tvärprofessionella sammanhang anses vara lämpligt.

3.1. Abbotts systemteoretiska professionsteori

Utifrån Andrew Abbotts (1988) beskrivning av systemteoretisk professionsteori kommer flertalet för denna studie relevanta begrepp presenteras. Teorin utgår ifrån professionalism och hur denna utvecklats och utforskar relationen *mellan* professioner, det som benämns *interprofessionalitet* (se Abbott, 1988, s. 2, s. 28). Begreppet för med sig enligt Abbott en kamp om *jurisdiktion* (Abbott, 1988, s. 19-20). Jurisdiktion innebär en professions rätt över ett exklusivt område - med andra ord kontroll och monopol över en viss expertis - vilket per automatik kräver en *jakt efter jurisdiktion* för de professioner som söker överlevnad (Abbott, 1988, s. 30, s. 34, s. 58-60).¹ Begreppet kommer framöver vara centralt för studien och nedan genomgång av ett fåtal andra relevanta begrepp är ämnad som ytterligare bakgrund.

Abbotts teori utgår ifrån faktum att professioner inte kan betraktas enskilt utan att de per automatik måste tolkas i ett systemperspektiv, vilket innebär att de tolkas i förhållande till varandra (Abbott, 1988, s. 33). Varje professions drag inom en jurisdiktion påverkar således andra professioner och leder slutligen till ett exklusivt anspråk till en viss jurisdiktion (Abbott, 1988, s. 34).

Vidare betraktar Abbott även hur nya professionella uppgifter skapas och skriver om tre väsentliga faktorer som kan skapa eller tillintetgöra professionella uppgifter och därmed påverka den systematiska ordningen, jurisdiktionen:

- Ändringar eller förnyelser i *teknologier* - exempelvis pekar Abbott på det ökade behovet av datorer inom organisationer och hur detta påverkar arbetsuppgifter för inblandade professioner

¹ Översatt från engelska; *pursuit of jurisdiction*.

- Ändringar eller förnyelser inom *organisationer*
- *Professionalization*, vilket innebär att en viss grupp höjer dess organisatoriska effektivitet och förbättrar dess metoder till den nivå att de börjar hota närliggande professioners jurisdiktioner (Abbott, 1988, s. 92-94, s. 97).

3.2. Organisationsteori och teamarbete

Organisationsteori är ett relativt outforskat teoretiskt perspektiv och har sedan dess uppkomst vidgats i flera olika inriktningar. Dessa inriktningar beror på vilket yrke organisationsforskaren lägger fokus på, det vill säga att exempelvis en ingenjör och en jurist intresserar sig för olika organisationsrelaterade processer, vilken analysnivå forskaren antar, vilken akademisk bakgrund forskaren har, eller vilken historisk skolbildning som forskaren utgår ifrån (Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 24-25, s. 30-31). Trots dessa olika faktorer är det väsentliga i organisationsteorin de aspekter som synliggör beteendet i organisationer; varför organisationer handlar som de gör (Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 25). Inom ramen för denna studie kommer endast analysnivån att konkretiseras, vilket i detta fall berör analysnivån *grupp* (se Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 30). Dock kommer samtliga analysnivåer, vilka innefattas utöver grupp av individ, organisation, institution, kultur och samhälle, samt internationell nivå, att indirekt te sig relevanta.

Analysnivån grupp tar sikte på de processer som angår samspel och konflikter mellan aktörer inom organisationer vilka befinner sig i diverse arbetsgrupper (Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 29). Inom modern organisationsteori tillämpas teambegreppet sedan 1990-talet flitigt som ett viktigt arbetssätt inom organisationer (Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 112). Begreppet innebär, i enlighet med Katzenbach och Smith (1993) vilka Bakka, Lindkvist och Fivelsdal (2014, s. 112) refererar till: “ett antal människor med kompletterande färdigheter som är engagerade i ett gemensamt ändamål, resultat och tillvägagångssätt för vilket de håller varandra gemensamt ansvariga”. I samband med denna definition redovisas följande grundläggande egenskaper med ett välfungerande teamarbete:

- Teammedlemmarna ska kunna se och tillvarata olikheter i teamet angående kompetenser och förmågor

- Det ska finnas överenskomna målsättningar och regler för det som ska arbetas med och uppdragsbeskrivningar för medlemmarna däri
- Att teamet är överens om ett gemensamt ansvar och faktiskt samarbetar (Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 112).

4. Tidigare forskning

Inom socialt arbete förekommer studier som grundas i platsannonser väldigt sällan, bland annat då det är ett väldigt utforskat och explorativt fält (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 293; Rössner, 2014). Däremot är den samhällsvetenskapliga forskningen inte blyg med studier om tvärprofessionellt arbete och team inom organisationer, i synnerhet inom human service organisationer som tidigare nämnt. Den tidigare forskningen som min studie tar avstamp i kommer således delvis att behandla skolkuratorers platsannonser och framför allt studier som lägger fokus på tvärprofessionella teams. Flertalet av dessa studier behandlar dessutom tvärprofessionellt arbete utifrån ett skolperspektiv - vilket är relevant för den aktuella studien - dock är studier som över huvud taget anlägger ett tvärprofessionellt perspektiv också relevanta.

Vidare kommer professionalitet, med tanke på att skolkuratoren är en egen profession inuti det tvärprofessionella arbetet, även vara ett viktigt tema i genomgången av den tidigare forskningen.

4.1. Tvärprofessionellt arbete

Tvärprofessionellt arbete har i flera decennier varit ett viktigt moment i den organisatoriska styrningen av teamarbete (Thylefors, Persson & Hellström, 2005, s. 102) och forskningen i fältet pekar i mångt och mycket på att tvärprofessionellt teamarbete är ett effektivt sätt för verksamheter att organisera sig på (Davis & Montford, 2005; Sorbring & Bolin, 2017). Samtidigt förekommer en viss otydlighet bland de professioner vars jurisdiktion tydligt kopplas till ett tvärprofessionellt perspektiv. Bland annat skriver forskarna Reuterswärd och Hylander (2017) om skolsköterskor i Sverige och hur denna profession sedan ett mandat på en tvärprofessionell elevhälsa år 2011 upplevt arbetet i dess gruppsammanhang. Deras studie tar ett stort avstamp från lagändringen 2011 och skollagens holistiska syn på elevernas lärande (Reuterswärd & Hylander, 2017, s. 253-254), vilket innebär att forskarna tillämpar begreppet *interprofessional*

teams i samband med den nationella styrningen vilket tillämpar samma begrepp.² Forskarna använder begreppet *sense of coherence* (SOC), med den svenska översättningen *känsla av sammanhang* (KASAM), som måttstock på hur skolsköterskorna upplever arbetet de utför och använder vidare begreppen *begriplighet*, *hanterbarhet* och *meningsfullhet* för att framföra resultaten (Reuterswärd & Hylander, 2017, s. 254).³

Begriplighet inom ramen för deras studie innebär att skolsköterskornas arbete är sammanhållet, tydligt och har uttryckta förväntningar (Reuterswärd & Hylander, s. 254). Hanterbarhet tar sikte på huruvida de upplever att de har kontroll över en viss situation med avseende på de befogenheter de har, medan meningsfullhet behandlar huruvida skolsköterskorna upplever att de är uppskattade och att de har utrymme att påverka arbetet själva (Reuterswärd & Hylander, 2017, s. 254). Mot bakgrund av dessa begrepp kommer de fram till flertalet slutsatser angående skolsköterskors tvärprofessionella arbete:

- Begripligheten, hanterbarheten och meningsfullheten är låg om...
 - Syftet med tvärprofessionella elevhälsomöten inte är tydligt
 - Om de andra professionerna inte befinner sig på skolan
 - Om de andra professionerna inte har tydliga professionella roller
 - Och om skolsköterskans professionella roll inte tydliggjorts (Reuterswärd & Hylander, 2017, s. 259).

Avslutningsvis framför forskarna att för den sedan 2011 nya lagstiftningen att fungera såsom avsett måste det tvärprofessionella arbetet förtydligas genom att samtliga inblandade professioner i elevhälsan bidrar med att förtydliga de egna professionella gränserna (Reuterswärd & Hylander, 2017, s. 260).

Utifrån ett internationellt sammanhang förekommer även mer forskning som behandlar tvärprofessionellt arbete inom skolväsendet, bland annat av forskarna Davis och Montford (2005). I en studie om tvärprofessionellt arbete inom *school-based-health-centers* (SHBC), vilka består av bland annat sjuksköterskor, läkare, psykologer och socionomer, beskriver de utifrån modellen *Interdisciplinary case review* (ICR) hur det tvärprofessionella arbetet ska tillämpas för

² Inom ramen för denna studie tillämpas begreppen inter- och tvärprofessionell utbytbart (se avsnitt 2.1).

³ Översatt från engelska; *comprehensibility*, *manageability* respektive *meaningfulness*.

att tillgodo elevernas psykiska, fysiska och sociala behov (Davis & Montford, 2005, s. 699).⁴ Med hjälp av en fallstudie med en anonymiserad elev beskriver de SHBC:s förfarande. Genomgången av studien visar sammanfattat att en elev som självmant kontaktat SHBC med symtom som bland annat depression, koncentrationssvårigheter, insomni och diverse fysiska besvär behövt hjälp från både psykolog, sjuksköterska och hälsopedagog för att starta en adekvat åtgärd (Davis & Montford, 2005, s. 706-707).

Det som var av vikt i fallstudien, menar forskarna, var just det faktum att samtliga medlemmar utgått från varandras kunskaper och arbetat tillsammans för att tillgodose elevens samtliga behov (Davis & Montford, 2005, s. 709). Den s.k. ICR-processen främjade detta. Dock antyds i och med detta att tvärprofessionellt arbete inom skolsammanhanget kräver följande för att fungera väl:

- De inblandade professionerna ska kunna bilda en enad front vad gäller gränser och beslut gentemot eleven
- Professionella gränser är väsentliga för att vardera profession ska kunna framföra sin egen expertis *men* dessa bör snarare tolkas som en gråskala snarare än svart och vitt på grund av de dolda (multipla) problemen som elever ofta har (Davis & Montford, 2005, s. 699-700, s. 707).

Den sista punkten innebär enligt forskarna att för ett ICR-team att fungera väl måste professionerna både kunna tillämpa den egna professionens expertis, men att de professionella likväl förstår vikten av att möta elevens behov i det tvärprofessionella sammanhanget snarare än att haka upp sig på traditionella professionella gränser. Ett konkret exempel är exempelvis en socionom som är i kontakt med en skolfrånvarande diabetiker, vilket kan innebära att socionomen hänvisar eleven till sjuksköterskan eller läkaren i teamet (Davis & Montford, 2005, s. 700). Den väldigt stora risken för överlappande ansvar och problematik innebär att de professionella får vidga på de professionella gränserna (Davis & Montford, 2005, s. 699-700).

⁴ Översatt från engelska (egen övers.): *skolbaserade vårdcentraler* respektive *tvärprofessionella fallgenomgångar*.

4.2. Professionalitet och professionalisering

Vidare angående professionella gränser hävdar professorn i sociologi Andrew Abbott att tvärprofessionellt arbete är nyckeln till professionalisering, med andra ord att professionalisering inte sker i ett professionellt tomrum (1986, s. 189). Professionalisering innebär enligt forskaren Roach Anleu (1992, s. 23-25) att en viss profession närmar sig autonomi på arbetsplatsen, och inte bara uppnår en viss jurisdiktion, utan också gör anspråk på den. Vidare inom området skriver forskaren Beddoe (2013, s. 182) i sin avhandling om socialarbetarens professionella kapital och menar att socialarbetare generellt sett upplever en brist på identitet och status, i synnerhet i tvärprofessionella sammanhang.

Inom det skolsociala fältet specificeras sådana förutsättningar av andra forskare såsom Jansson, Evertsson, och Perlinski (2021) vilka forskar om skolkuratorers platsannonser och hur skolhuvudmän beskriver det skolkurativa uppdraget. De två tydliga teman som forskarna beskriver är socialarbetarens domän och pedagogens domän (se Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 297-299) varvid skolkuratorns arbetsuppgifter i hög grad tenderar att angå pedagogernas domän, i form av kunskaps- och utbildningsmål samt verksamhetsmål. Dock specificeras faktum att skolkuratoren har i uppdrag att "tillföra en social och psykosocial kompetens till elevhälsans multiprofessionella arbete" men vad detta konkret innebär speglas inte i platsannonserna (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 298). Konsekvensen, menar forskarna, är att det skolkurativa uppdraget snarare fungerar som en stödverksamhet till den faktiska, pedagogiska verksamheten.

Forskarna problematiserar vidare det skolkurativa uppdraget utifrån nationella riktlinjer angående skolan och elevhälsan och menar att det trots ett mandat på skolkuratorer som ska "tillföra en psykosocial kompetens" inom elevhälsan inte finns en konkret beskrivning på vilken akademisk bakgrund denna psykosociala kompetens härstammar ifrån (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 304). Med andra ord kopplas inte skolkuratorns jurisdiktion till någon specifik professionsutbildning, till skillnad från de andra tvärprofessionella aktörerna inuti elevhälsan. I och med detta påpekar forskarna att skolkuratorers platsannonser ofta beskriver väldigt generiska drag, som ofta inte härstammar till någon professionsutbildning över huvud taget, med exempel såsom att sökanden är "stresståliga" (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 306-307). En

möjlig anledning till detta är att skolkuratorns jurisdiktion ännu inte kan kopplas till en tydlig kunskapsbas (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 308).

Avslutningsvis skriver de om att det stora intresset för den pedagogiska verksamheten och kunskapsmål i skolkuratorers platsannonser och menar att detta kan orsaka en risk för att det uppstår hierarkiska förhållanden mellan skolkuratoren och resterande pedagogiska professioner (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 308). Detta skulle innebära att den skolkurativa jurisdiktionen blir starkt underordnad pedagogernas - vilket skulle kunna innebära att skolkuratorns professionella autonomi urholkas.

5. Hypoteser

Studien består av tre hypoteser, vilka är kopplade till studiens frågeställningar. Den redovisade tidigare forskningen inom området verkar tyda på att tvärprofessionellt arbete är särskilt viktigt inom human service organisationer med hänsyn till att individer kan komma att behöva insatser från flera professioner för att få effektiv service (Thylefors, Persson & Hellström, 2005; Davis & Montford, 2005; Sorbring & Bolin, 2017; Reuterswärd & Hylander, 2017). Forskningen visar också att de tvärprofessionella insatserna fungerar väl i teamsammanhang men att insatserna kräver av de inblandade aktörerna och teamen bland annat att professionella gränser tydliggörs samtidigt som de professionella är villiga att tänja på gränserna till brukarens fördel (Davis & Montford, 2005; Reuterswärd & Hylander, 2017). Inom samma veva tyder den tidigare forskningen på att både skolsköterskor och skolkuratorer upplever vagheter inom skolväsendets elevhälsa, varvid tvärprofessionellt arbete markeras som viktigt medan själva arbetsuppgifterna paradoxalt nog inte tydligt förstås av de andra professionella aktörerna för skolsköterskorna respektive specificeras över huvud taget för skolkuratorerna (Reuterswärd & Hylander, 2017; Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021). Å skolkuratorernas vägnar kopplas det tvärprofessionella arbetet både till elevhälsans psykosociala arbete och pedagogernas kunskapsverksamhet.

Studiens teoretiska ramverk (se kapitel 3), däri teamarbete, i synnerhet de faktorer som leder till effektivt teamarbete, har som kan skönjas, starka kopplingar till den tidigare forskningen inom området och tyder på kongruens med organisationsteori.

Abbotts systemteoretiska professionsteori vilket beskriver de professionella gränserna och professionalisering utifrån interprofessionalitet och kampen om jurisdiktion tillämpas även ihop med sammanfattningen av den tidigare forskningen som bas till studiens första två hypoteser vilka följer nedan.

Den oberoende variabeln tvärprofessionell kommer nedan definieras som IV, medan studiens två beroende variabler psykosocial och pedagogisk definieras som DV1 respektive DV2:⁵

⁵ Independent variable (IV) och dependent variable (DV).

H1: Det finns ett samband mellan antalet tvärprofessionella fraser (IV) och psykosociala fraser (DV1) i svenska skolkuratorers platsannonser.

H2: Det finns ett samband mellan antalet tvärprofessionella fraser (IV) och pedagogiska fraser (DV2) i svenska skolkuratorers platsannonser.

Hypoteserna avser att fånga upp ett samband i det tvärprofessionella skolsammanhanget vad gäller skolkuratorer. Med andra ord påstår både H1 och H2 att en ökning i IV kommer att spegla en ändring i DV1 respektive DV2. Det hypoteserna inte fångar upp är komplexiteten mellan hypoteserna, vilket den systemteoretiska professionsteorin avser att göra genom att synliggöra dimensionen däremellan. De ändringar i organisationer som sedan 1990-talet (se Thylefors, Persson & Hellström, 2005, s. 102) kommit att påverka human service organisationer innebär att teamarbete som sådan blivit en högst aktuell modell, och har aktualiserats, som redovisats av forskningen, även i nationella riktlinjer vilka lägger sikte på elevhälsans tvärprofessionella arbete (Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021; Reuterswärd & Hylander, 2017). Det som tolkas som att elevhälsans tvärprofessionella psykosociala arbete fått mer uppmärksamhet konkretiseras nedan av hypotes tre.

H3: Korrelationen mellan IV och DV1 kommer att vara starkare än korrelationen mellan IV och DV2.

Eftersom H3 bygger vidare på H1 och H2 krävs att de första två hypoteserna prövas först för att sedan jämföras med varandra.

6. Metod

I följande avsnitt redovisas studiens forskningsdesign, urval, analysmetod, resonemanget bakom kvalitetsbedömningen samt till de studien relevanta etiska överväganden.

6.1. Forskningsdesign

Studiens forskningsdesign kan jämföras med begreppet *tvärsnittsdesign* vilket innebär att forskaren använder en viss forskningsmetod för att samla in data från ett flertal fall i syfte att åstadkomma en mängd kvantifierbar data med anslutning till två eller fler variabler, vars slutgiltiga mål gäller huruvida det finns ett mönster och/eller samband (Bryman, 2018, s. 87). I den genomförda studien var detta högst aktuellt med tanke på de relevanta variablerna i frågeställningarna (se avsnitt 1.1) och studiens syfte att hitta ett mönster mellan dessa.

Forskningsmetoden som användes för att samla in data utgår från en *kvantitativ innehållsanalys* vilket i detta fall är baserat framför allt på Holstis tolkning (1969, s. 14) vilket Bryman (2018, s. 358) refererar till: "Innehållsanalys innebär varje teknik som används för att dra slutsatser utifrån en objektiv och systematisk beskrivning och specifikation av det karakteristiska i olika slags budskap." Ett grunddrag med tekniken är att systematiskt och replikerbart sätt kvantifiera innehållet utifrån förbestämda kategorier (Bryman, 2018, s. 359). Bakgrunden och det väsentliga med resonemanget till varför denna metod användes angår objektivitetsbegreppet och faktum att det tar hänsyn till att forskaren explicit redovisar hur de kategoriserat materialets innehåll i syfte att undvika personliga värderingars påverkan i så allra hög grad som möjligt (Bryman, 2018, s. 358). Holstis definition av innehållsanalysen passar dessutom bättre överens med den genomförda studiens innehåll då begreppet karakteristiska för med sig faktum att forskaren kan analysera innehållet med *latent innehåll* i baktanken, vilket innebär att forskaren kan söka innebörder som ligger bakom de ytliga utsaganden i materialet (se Bryman, 2018, s. 358).⁶

I ramen för denna studie innebär den kvantitativa innehållsanalysen att de tre variablerna kvantifierats genom en beräkning av det totala antalet fraser för vardera variabel.

⁶ Till skillnad från den vedertagna definitionen från Berelson (1952), vilket framför allt tar hänsyn till det "konkreta eller manifesta innehållet", enligt Bryman (2018, s. 358).

Med resonemanget ovan i åtanke och i syfte att kunna genomföra en objektiv kvantifiering av variabelernas omfattning följer en operationalisering av studiens tillämpade begrepp.

6.2. Operationalisering

För att operationalisera studiens relevanta begrepp *psykosocial*, *pedagogisk* och studiens analytiska begrepp *tvärprofessionell* krävdes en omvänd operationalisering (se Bryman, 2018, s. 221) vilket utgår ifrån en induktiv ansats i kontrast till en avsevärd del av den kvantitativa forskningen. Anledningen till den omvända operationaliseringen berör faktum att ett flerindikatorsmått (se Bryman, 2018, s. 204-206) användes för att genomföra studien, vilket för med sig flera konsekvenser. Begreppet innebär att flera indikatorer tillämpades för att mäta studiens begrepp, vilket fortsättningsvis fick följderna av en så kallad *konceptualisering* eller *begreppsbildning* (Bryman, 2018, s. 221). I princip innebär detta att en deduktiv ansats tillämpades med hjälp av de vedertagna definitionerna av de tre variablerna, varvid dessa vidare konceptualiserades induktivt i samband med analysen. Det så kallade latent innehåll (se Bryman, 2018, s. 358) var ett hjälpmedel i studiens operationalisering.

Utifrån de ursprungliga definitionerna enligt avsnitt 2.1 beskrivs nedan operationaliseringen för studiens variabler.

Figur 1. Konceptualisering för variabeln *psykosocial* utifrån en deduktiv förförståelse samt en vidare induktiv begreppsbildning utifrån studiens empiri.

Variabeln psykosocial definierades som alla variationer av fraser och ord varvid psykiska eller sociala problem eller faktorer beskrevs som möjliga hinder för skolelever. Dessutom definierades fraser och ord som tydligt hade en koppling till elevens omvärld, med bakomliggande begrepp som holistisk eller helhetssyn. Vidare definierades de fraser och ord som i övrigt lade sikte på elevens sociala situation, varvid begrepp som trygghet, värdegrund och kränkningar var typiska sådana. Fraser och ord som lade sikte på den konkreta lösningen av de psykosociala problemen genom att exempelvis "samverka med BUP/socialtjänst/andra aktörer" definierades även som psykosociala, vilket med det beskrivna latent innehåll i baktanke var lämpligt (se Bryman, 2018, s. 358). Konceptualiseringen av variabeln gav upphov till ett stort antal indikatorer, vilka kan skönjas i figur 1.

Figur 2. Konceptualisering för variabeln pedagogisk utifrån en deduktiv förförståelse samt en vidare induktiv begreppsbildning utifrån studiens empiri.

Variabeln pedagogisk definierades som alla variationer av fraser och ord varvid undervisning, utbildning och uppfostran var centrala förekommande teman. I samband med detta kodades de fraser och ord som lade fokus på teman såsom “[...] att eleven ska nå kunskapsmålen”, “utbildningens mål”, “nå målen” med mera (se figur 2). Vidare kodades de fraser som berörde teman angående “elevernas lärmiljö”, “lust att lära”, “arbetsglädje” och variationer av dessa fraser som pedagogiska. Andra förekommande pedagogiska ordalag var bland annat de som lade fokus på den pedagogiska professionen, såsom “hög andel legitimerade och ämnesbehöriga lärare”.

Figur 3. Konceptualisering för variabeln tvärprofessionell utifrån en deduktiv förförståelse samt en vidare induktiv begreppsbildning utifrån studiens empiri.

Variabeln tvärprofessionell definierades som alla variationer av fraser och ord varvid ett fokus på samverkan mellan antingen kollegor eller andra externa aktörer kunde skönjas som den mest centrala förekommande tillämpningen av begreppet. Sådana fraser och variationer av dessa var exempelvis “samarbeta med elevhälsoteamet”, “kollektiv kompetensutveckling”, “gott samarbete med lärare”, “ingå i ett likabehandlingsteam” med mera (se figur 3). Fraser och variationer av dessa som lade fokus på tvärprofessionellt arbete med externa aktörer var sådana såsom “kontakt med familjeteamet” och “externt stöd kopplat till [...]”.

6.3. Urval

Materialet för studien, skolkuratorers platsannonser, hämtades från Arbetsförmedlingens webbplats inuti rubriken Platsbanken, varvid sökordet “skolkurator” tillämpades. Insamlingen påbörjades den 7:e april 2023 och avslutades den 19:e april 2023, varvid publiceringsdatum för platsannonserna varierade från 31:a januari till 19:e april 2023. Totalt hämtades 70 platsannonser

i studien. Antalet sökresultat under insamlingsperioden varierade från 51 till 70 vilket inledningsvis är ett av mina resonemang bakom det totalurval som använts under studien. En totalundersökning innebär att samtliga platsannonser som varit tillgängliga på en viss plats varit aktuella, och är således ett högst relevant sätt att göra en undersökning på när populationen är liten såsom i detta fall (se Djurfeldt & Barmark, 2020, s. 66).

Andra anledningar är bland annat faktum att en större mängd data önskades för den följande analysen, vilket innebär att ett så kallat systematiskt urval (Bryman, 2018, s. 232) inte hade haft någon effekt då alla platsannonser vid en viss sökning hade varit aktuella. Inte heller hade andra urvalsmetoder såsom ett stratifierat slumpmässigt urval tytt sig vara relevant med tanke på att platsannonsernas innehåll inte i denna studie var avhängande exempelvis kommuntillhörighet eller annan relevant egenskap (Bryman, 2018, s. 233). Med detta i åtanke samt med faktum att totalurval jämförelsevis med sannolikhetsurval är tidseffektiva i sin utformning blev urvalsmetoden självklar för studien.

Utöver faktum att det vid enstaka sökningar gav som högst cirka 70 sökresultat och att det därmed inte fanns en större mängd data att utgå ifrån handlade urvalsstorleken även om en tidsfråga. Vid den sista insamlingen den 19:e april hämtades den sista tillgängliga platsannonsern på webbplatsen varvid möjligheten att utforska andra platsbanker såsom Indeed uppstod. Trots denna möjlighet valdes att istället avsluta insamlingen och använda de insamlade annonserna i den slutgiltiga analysen. Enligt Bryman (2018, s. 239) handlar urvalsstorleken utöver tid och pengar även om precision, med andra ord att samplingsfelet reduceras. I sitt resonemang beskriver Bryman detta utifrån surveystudier, varvid precisionen kan sägas ökas fram till 1000 personer varvid precisionen planar ut. Trots att den genomförda studien inte var en surveystudie kan detta jämföras med de 70 insamlade annonserna och spegla en begränsning i studiens precision. Eftersom den aktuella studien inte avser att generalisera till en större population, utan till just den aktuella *totala* populationen, menar jag däremot att studiens tvärsnittsdesign (se Bryman, 2018, s. 87; Djurfeldt & Barmark, 2020, s. 36) möjliggör för argumentet att studien avser att framföra en representativ bild av hur den totala populationen av platsannonser ser ut vid en viss tidpunkt.

6.4. Kvalitetsbedömningar

Studiens kvalitetsbedömningar behandlar *validitet* och *reliabilitet*. Inom den kvantitativa forskningen tillämpas validitet som ett mått på huruvida forskaren mäter det forskaren avser att mäta (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2018, s. 104), vilket när det gäller innehållsanalyser kopplas till operationaliseringen (Bryman, 2018, s. 209, s. 373). Inom ramen för studien anser jag att de begreppsdefinitioner som varit utgångspunkt för den deduktiva begreppsbildningen är högst relaterade till studiens variabler då dessa är allmänt rådande definitioner. Den efterföljande operationaliseringen av begreppen byggde vidare på dessa rådande definitioner i så hög grad som möjligt utan en subjektiv påverkan. Detta stämmer överens med Brymans beskrivning av hur en innehållsanalys ska ske:

De regler som kommer i fråga ska förstås spegla forskarens intressen och på så sätt kan de vara en produkt av subjektiva skevheter, men huvudsaken är att reglerna, när de väl har formulerats, kan tillämpas utan att några skevheter manifesteras. (Bryman, 2018, s. 358)

Med detta i åtanke uppstår frågan om studien kan anses ha god *reliabilitet* - hade samma resultat åstadkommit om studien hade genomförts igen med en totalundersökning av samtliga platsannonser på platsbanken (se Djurfeldt & Barmark, 2020, s. 47)? Reliabilitet inom ramen för kvantitativa innehållsanalyser innebär att instrumentet som användes för att genomföra mätningen, det vill säga kodningen, hade tolkats likadant av en annan kodare samt om detta hade kunnat replikeras vid ett annat tillfälle (Djurfeldt, Larsson, & Stjärnhagen, 2018, s. 104). Reliabiliteten är med andra ord högst betingat validiteten, med tanke på operationaliseringen som krävs för att koda.

För att bedöma reliabiliteten tillämpas begreppen *interbedömarreliabilitet* och *intra-bedömarreliabilitet*, vilka handlar om att två olika kodare hade tolkat kodningen på samma sätt respektive om kodningen hade varit konsekvent över tid (Bryman, 2018, s. 373). Interbedömarreliabiliteten anser jag kunna säkerställas genom att ha så hög validitet som möjligt. Genom att ha utfört operationaliseringen med så lite subjektiv påverkan som möjligt kommer den efterföljande kodningen att kunna tolkas så likartat som möjligt av två olika kodare.

Intrabedömarreliabiliteten har i studien säkerställts genom att genomföra en sekundär kodning cirka tre veckor efter den första kodningen. Kodningen har då ansetts vara konsekvent över tid men begränsningen i en studentuppsats är faktum att processen sker under en relativt kort period. Huruvida tre veckors mellanrum kan påstås säga något om intrabedömarreliabiliteten är med andra ord svårt att bedöma. Inom ramen för en studentuppsats anser jag dock att intrabedömarreliabiliteten är hög.

6.5. Etiska överväganden

De för studien relevanta etiska överväganden har i stor omfattning behandlat forskningsetiska hänsyn på internet. Detta då materialet, platsannonserna, insamlats på Arbetsförmedlingens webbplats vilket är en offentligt tillgänglig myndighetsida. Beskrivningen av studiens etiska överväganden tar därmed avstamp i Eldéns diskussion kring forskning på internet (2020, s. 117-119). Eldén beskriver fyra avgörande delkriterier angående informerat samtycke för att bedöma huruvida en forskare kan införskaffa material på internet:

- Materialet är lättillgängligt och offentligt
- ...kräver ej lösenord för åtkomst
- ...innehåller inte känsliga uppgifter
- ...insamlas inte på hemsidor som har specifika policys kring datainsamling (Eldén, 2020, s. 117-119).

Studien uppfyller dessa krav med hänsyn till Arbetsförmedlingens uppbyggnad.

Vidare vill jag framföra de forskningsetiska principer som är relevanta inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning och beskrivs av Eldén (2020, s. 29-31). Härvid finns fyra principer. Inom ramen för denna studie är dock endast två av dessa principer delvis relevanta, vilka beskrivs nedan.

6.5.1. Konfidentialitets- och nyttjandekravet

Konfidentialitetskravet kräver att insamlade uppgifter om inblandade aktörer ges största möjliga konfidentialitet och förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem (Eldén, 2020, s. 30). Med hänsyn till att studiens empiri utgår ifrån platsannonser förekommer ofta om inte alltid kontaktuppgifter till rekryterare, vilket inkluderar namn och telefonnummer. I mina etiska

överväganden var det av vikt att väga transparensen kring dessa kontaktuppgifter mot huruvida det var etiskt korrekt att avidentifiera platsannonserna. Möjligtvis hade en avidentifiering orsakat en minskning i transparensen kring studiens insamlingsmetod. Med hänsyn till detta och faktum att de ovannämnda fyra delkriterierna angående insamling på internet varit uppfyllda avidentifierades inte platsannonserna. Med detta sagt förekommer ingen direkt information om varken rekryterare eller namn på skolor i studien. Däremot kan läsare urskilja platsannonserna utifrån redovisningen i bilaga 1.

Nyttjandekravet behandlar huruvida det insamlade materialet används och kräver att forskaren endast använder data om inblandade aktörer för forskningsändamål (Eldén, 2020, s. 31). Kontaktuppgifterna till de rekryterare som står för platsannonserna är inte över huvud taget relevanta inom ramen för studien och har utöver transparensen angående hur materialet insamlats inte tillämpats. Läsare kan dock att kunna ta del av dessa kontaktuppgifter om de söker upp platsannonserna vilket med transparens i åtanke, som tidigare nämnt, är en möjlighet med hjälp av bilaga 1. De fyra delkriterierna kring forskning på internet hänvisas till än igen för att säkerställa ett korrekt etiskt tillvägagångssätt.

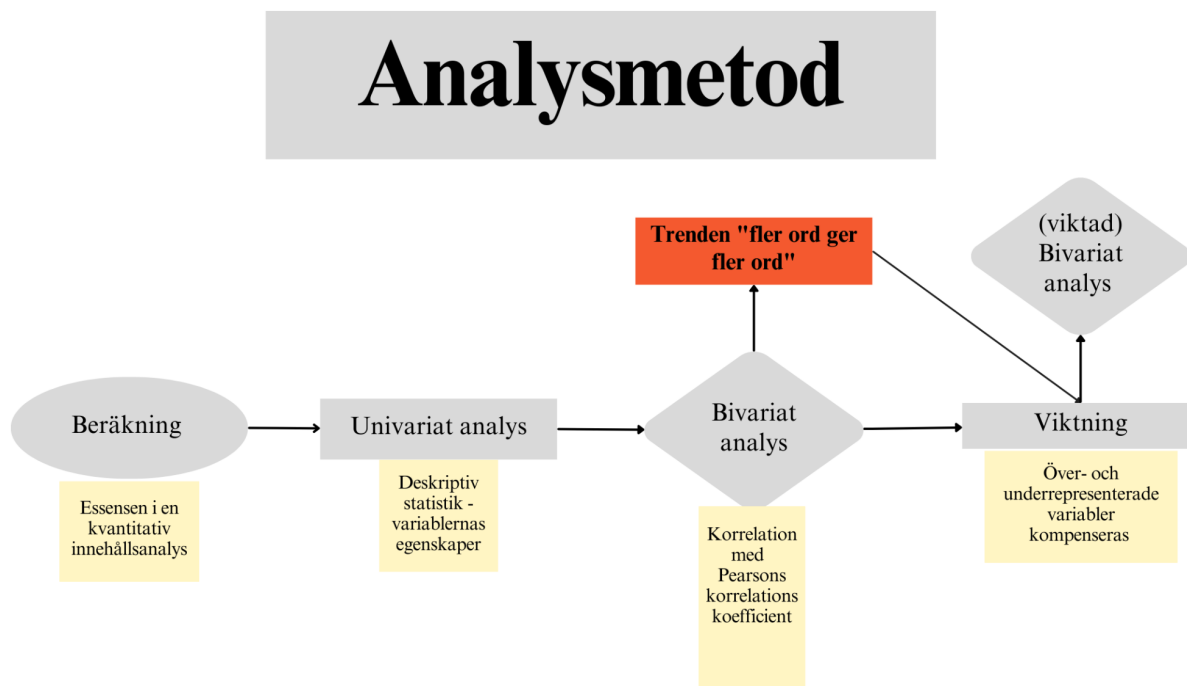
6.5.2. Avslutande överväganden

De två resterande forskningsetiska principerna, informationskravet och samtyckeskravet, vilka understryker att inblandade parter ska ha informerats respektive samtyckt till studien (Eldén, 2020, s. 30) är inte över huvud taget aktuella. Detta med hänsyn till att studien är en kvantitativ innehållsanalys av offentligt tillgänglig text kombinerat med de fyra delkriterierna angående forskning på internet.

Mot bakgrund av dessa delkriterier samt relevanta forskningsetiska principer vill jag hävda att den genomförda studien inte över huvud taget riskerar att orsaka ett ingrepp i människors liv. Enligt Bryman (2018, s. 378) kallar vissa forskare (Webb et al., 1966) innehållsanalysen en *icke-reaktiv* metod, vilket innebär att prospektiva deltagare inte över huvud taget behöver ta hänsyn till forskaren. Kännetecknande för textanalyser är dessutom faktum att de åskådliggör ett organisatoriskt perspektiv eller konkretiserar sociala sammanhang (se Bryman, 2018, s. 674; Boréus, 2015, s. 157-158). Textens konsekvenser är därmed bland annat att de bidrar till

samhälleliga värderingar (Boréus, 2015, s. 157-158). Med ett meso- och makroperspektiv i åtanke anser jag att studien endast har möjligheten att leda till nytta inom samhällsvetenskaplig forskning.

6.6. Analysmetod

Figur 4. Ett flödesschema som beskriver de olika stegen i analysen. Under stegen förklaras kortfattat vad som innefattas.

Figuren ovan beskriver kortfattat den process som genomförts för att analysera studiens empiri. Vardera steg kommer nedan att konkretiseras.

Studiens beroende variabler syftar till att åskådliggöra ett möjligt samband med den oberoende variabeln tvärprofessionell i linje med de hypoteser som framställts. Operationaliseringen som redovisades i 6.2 speglar den deduktiva och induktiva begreppsbildningen, vilka i sin tur möjliggjorde beräkningen av fraser tillhörande vardera begrepp i studiens empiri. En kvantifiering av antalet fraser var det inledande analysmomentet i studien och möjliggjorde för resterande analys i programvaran SPSS.

Vidare har inledningsvis univariata analyser genomförts för samtliga variabler. Den inledande univariata analysen syftar till att redogöra variablernas deskriptiva statistik vilket i synnerhet svarar på studiens deskriptiva frågeställningar. Analysen bidrar även till att synliggöra variablernas egenskaper utifrån det insamlade materialet. Dessa varierade från det totala omfånget av fraser, procentuella andelar, median, standardavvikelse samt minimum och maximum av antalet beräknade fraser. Dessutom var ytterligare en anledning till att analysen tog hänsyn till dessa faktorer på grund av att hypotesprövningen och den vidare bivariata analysen skulle ha en stödpelare i tolkningen av resultaten. Slutligen genomfördes den univariata analysen även för transparensens skull.

Hypotesprövningen angår korrelationsanalys, vilket inom ramen för denna studie genomfördes med Pearsons korrelationskoefficient (r). Pearsons r används inom den kvantitativa forskningen när två kvantitativa variabler jämförs med varandra (Bryman, 2018, s. 417-418). En kvantitativ variabel är en sådan där avståndet mellan skalstegen överallt är lika stort (Bryman, 2018, s. 410), vilket i detta fall gäller för samtliga variabler. Anledningen till att Pearsons r användes som metod var utöver detta faktum på grund av intresset att hitta ett linjärt samband mellan dessa kvantitativa variabler. Genom att först testa huruvida sambandet var linjärt skapades först spridningsdiagram med datamaterialet, vilket, även om avsett som test, visade på möjliga linjära samband mellan DV1 och IV samt DV2 och IV. Sådana test med hjälp av spridningsdiagram innan man genomför korrelationsanalyser rekommenderas av bland annat Bryman (2018, s. 419) för att testa att de antaganden metoden bygger på inte motsägs av respektive variablers samband. Då sambanden kunde urskiljas som linjära fullföljdes en korrelationsanalys med Pearsons r .

I korrelationsanalysen testades huruvida en ökning i antalet tvärprofessionella fraser kunde ge upphov till en ändring i antalet psykosociala och pedagogiska fraser. Testet anges av korrelationskoefficienten r , vilket kan ligga mellan 0 och 1. När koefficienten närmar sig 0 kan man säga att sambandet är svagt, medan det blir starkare ju närmare 1 den kommer. I den aktuella studien kommer de presenterade värdena ligga mellan dessa poler. Beroende på huruvida koefficienten är negativ eller positiv anges även riktning (Bryman, 2018, s. 417). Som komplement till korrelationsanalysen användes även determinationskoefficienten r^2 , vilket beräknas genom att kvadrera Pearsons r (se Bryman, 2018, s. 419). Syftet med denna är att ange

hur stor del av en variabels variation beror på förändringen av den oberoende variabeln.

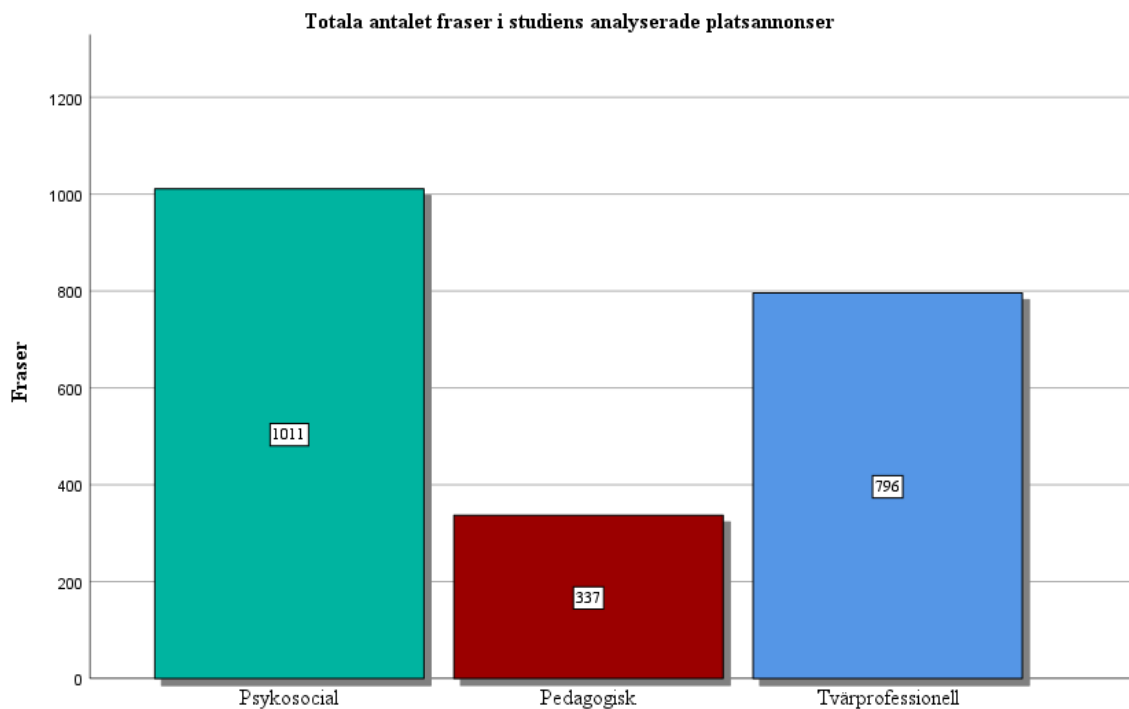
För att testa huruvida dessa samband är signifikanta har $p \leq 0.001$, $p \leq 0.01$ och $p \leq 0.05$ tillämpats, vilka är gängse signifikanstest inom den kvantitativa forskningen, med $p \leq 0.05$ som den mest tillämpade gränsen inom samhällsvetenskapen. Denna gräns och signifikanstestet som sådant innebär att man i ett stickprov av 100 från en viss population ska högst kunna dra fem N som *inte* visar på det undersökta sambandet (Bryman, 2018, s. 424), med andra ord $p \leq 0.05$. Om signifikanstestet anger ett p-värde som är högre än 0.05 kommer den undersökta hypotesen att inte kunna styrkas.

I samband med beräkningen av fraser men i synnerhet efter genomförandet av korrelationsanalysen uppmärksammades en möjlig trend i de undersökta sambanden. Det som befarades var att de platsannonser som hade fler ord gav i sin tur upphov till fler ord relaterade till variablerna, vilket innebar en möjlig fallgrop i korrelationsanalysen. Trenden betecknades "fler ord ger fler ord" och för att kontrollera för denna trend genomfördes en viktning av antalet ord. Detta innebär att variabler som var över- eller underrepresenterade kompenserades med en vikt i syfte att spegla deras relativa andel av populationen (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen, 2018, s. 124). I ramen för denna studie innebar detta att de beräknade antalet fraser för samtliga variabler kontrollerades för respektive platsannons totala antalet ord.

Därefter genomfördes ytterligare en korrelationsanalys och signifikanstest för att se hur sambanden påverkades efter en kontrollering för en möjlig felkälla.

7. Resultat

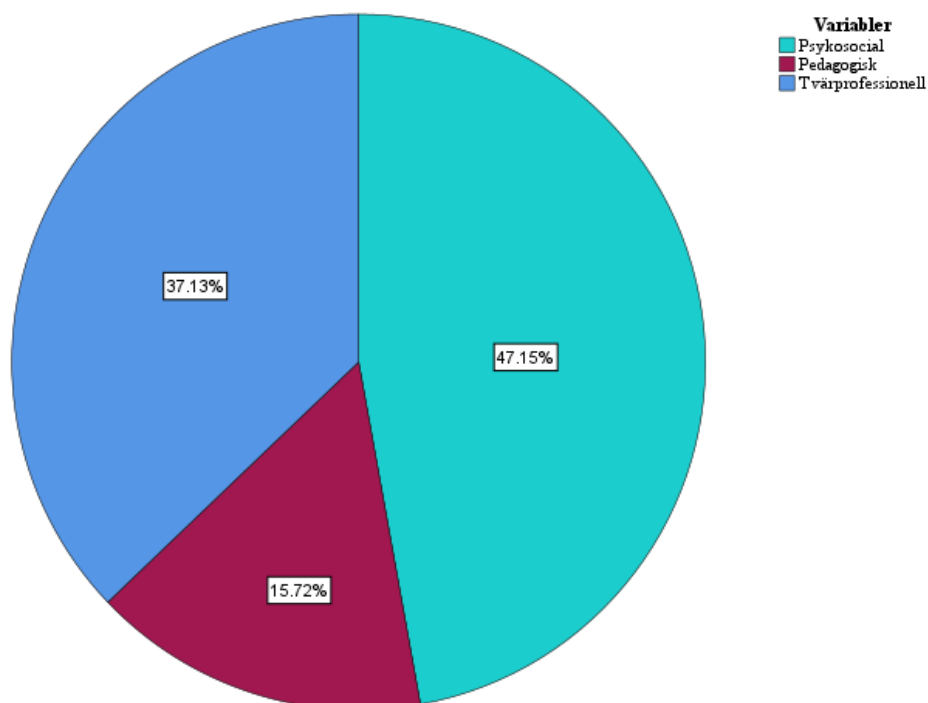
Resultaten framför inledningsvis svar på de inledande två deskriptiva frågeställningarna, vilka besvaras av studiens univariata analys. Frågorna var som följer: "I vilken omfattning beskrivs det skolkurativa uppdraget i pedagogiska ordalag?" respektive "i vilken omfattning beskrivs det skolkurativa uppdraget i psykosociala ordalag?". Omfattningen är en procentuell sådan, och beskrivs i förhållande till varandra. Detta kan urskiljas ur figur 5 och 6.

Figur 5. Andel fraser för respektive variabel som beräknats i samtliga platsannonser. $N = 70$.

Vi ser att psykosociala fraser förekommer i större utsträckning än både pedagogiska och tvärprofessionella fraser. Den procentuella andelen för vardera variabel framkommer ur figur 6 nedan.

Procentuell andel

Figur 6. Procentuella andelar av antalet fraser för respektive variabel. $N = 70$.

Psykosociala fraser förekommer mest frekvent, och innefattar 47.15% av de beräknade fraserna, medan tvärprofessionella innefattar 37.13% och pedagogiska 15.72%. Ur den univariata analysen framkommer till sist den deskriptiva statistiken vilket avser att redovisa variationen i antalet fraser för de analyserade platsannonserna vilket syns nedan i tabell 1.

Tabell 1. Deskriptiv statistik för studiens variabler.

Statistik	Psykosocial	Pedagogisk	Tvärprofessionell
<i>N</i>	70	70	70
<i>Medelvärde</i>	14.44	4.81	11.37
<i>Median</i>	14.00	4.00	11.00
<i>Standardavvikelse</i>	6.773	3.665	5.856
<i>Minimum</i>	0	0	1
<i>Maximum</i>	30	14	29
<i>Totala antalet fraser</i>	1011	337	796
<i>Procentuell andel¹</i>	47.15	15.72	37.13

1. I förhållande till det totala antalet analyserade fraser.

Ur tabellen utläses, utöver antalet fraser och procent, medelvärde, median, standardavvikelse samt minimum och maximum antal beräknade fraser för vardera variabel. Standardavvikelsen,

det vill säga hur mycket en viss variabel i genomsnitt avviker från medelvärdet, är lågt nog för att variablernas medelvärde ska kunna tolkas som lämpligt att tillämpas.

Omfattningen av psykosociala och pedagogiska fraser har således besvarats. Detta har komplementerats med den obereonde variabelns omfattning, vilket behövs för att tolka korrelationen däremellan.

7.1. Bivariat analys - korrelation med Pearsons r

I följande avsnitt avses att redovisa den genomförda bivariata analysen, vilket syftade till att besvara studiens tredje, analytiska, frågeställning som löd: "Påverkas omfattningen av [psykosociala fraser] och [pedagogiska fraser] beroende på huruvida tvärprofessionellt arbete är ett förekommande organisatoriskt tema?". Frågeställningen syftar till att fånga upp möjliga samband, vilket följande hypoteser avser att styrka eller bestrida:

H1: Det finns ett samband mellan antalet tvärprofessionella fraser (IV) och psykosociala fraser (DV1) i svenska skolkuratorers platsannonser.

H2: Det finns ett samband mellan antalet tvärprofessionella fraser (IV) och pedagogiska fraser (DV2) i svenska skolkuratorers platsannonser.

I tabellen nedan redovisas preliminära svar på frågeställningen.

Tabell 2. Redovisning av den genomförda korrelationsanalysen.

		Korrelationsanalys		
		Psykosocial	Pedagogisk	Tvärprofessionell
Psykosocial	<i>Pearsons korrelationskoefficient</i>	1	0.371**	0.683***
	<i>Sig.</i>		.002	<.001
	<i>N</i>	70	70	70
Pedagogisk	<i>Pearsons korrelationskoefficient</i>	0.371**	1	0.248*
	<i>Sig.</i>	.002		.039
	<i>N</i>	70	70	70
Tvärprofessionell	<i>Pearsons korrelationskoefficient</i>	0.683***	0.248*	1
	<i>Sig.</i>	<.001	.039	
	<i>N</i>	70	70	70

***. $p \leq 0.001$

** . $p \leq 0.01$

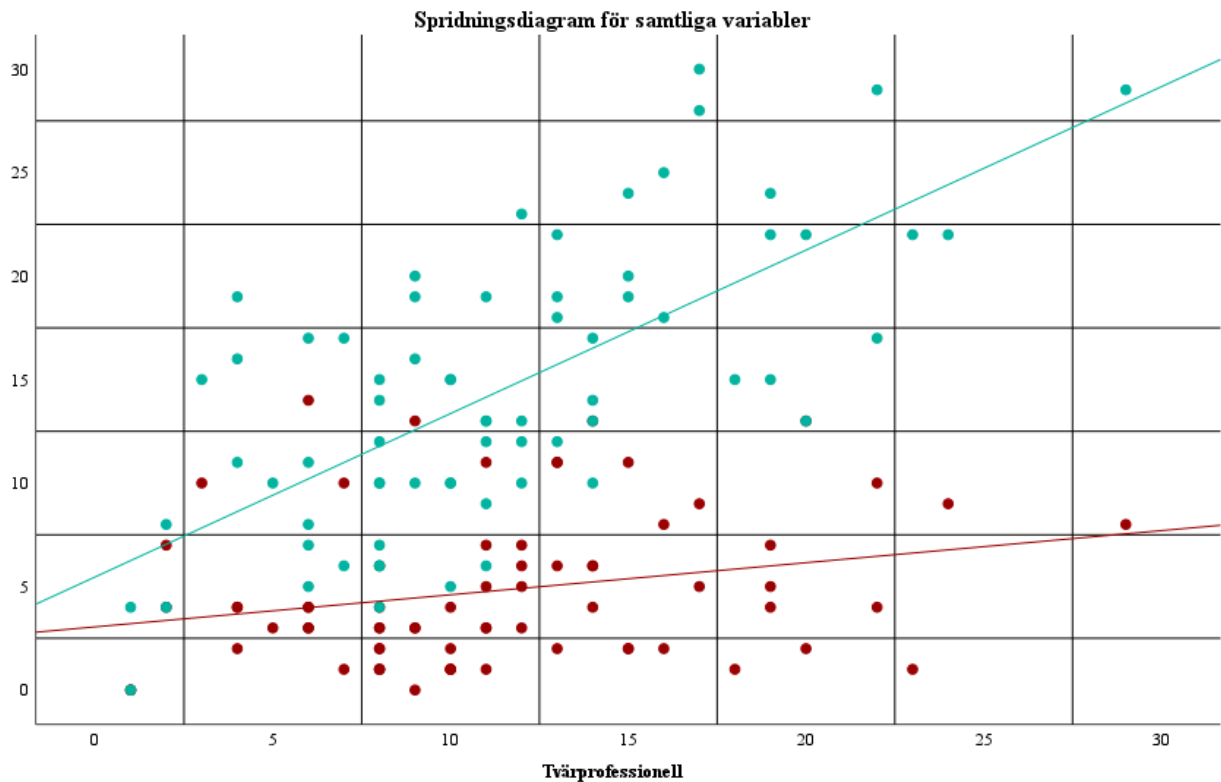
*. $p \leq 0.05$

Resultatet visar att Pearsons r är cirka 0.683 mellan IV och DV1, och att detta är ett statistiskt signifikant samband med $p \leq 0.001$. Med andra ord innebär detta att när tvärprofessionella fraser ökar i omfattning i de analyserade platsannonserna, tenderar psykosociala fraser också att öka och att sambandet däremellan är starkt. När det gäller IV och DV2, det vill säga tvärprofessionella- och pedagogiska fraser, ser vi ännu ett samband med ett r-värde på cirka 0.371, vilket visar sig vara statistiskt signifikant med $p \leq 0.01$. Preliminärt syns även ett samband här - när tvärprofessionella fraser ökar i omfattning tenderar pedagogiska fraser att också öka. Tabellen bekräftar att H1 och H2 stämmer; vilka även svarar på studiens analytiska frågeställning.

Vidare visar de stora skillnaderna i Pearsons r att sambandet mellan IV och DV1 är mycket starkare än sambandet mellan IV och DV2. Den redovisade univariata analysen fungerar som ett komplement till dessa resultat. Med detta redovisat styrks även studiens tredje hypotes, vilket löd:

H3: Korrelationen mellan IV och DV1 kommer att vara starkare än korrelationen mellan IV och DV2.

Detta innebär att när tvärprofessionella fraser ökar, tenderar psykosociala fraser att öka i samband med detta i större utsträckning än pedagogiska fraser. För att konkretisera vad detta medför redovisas figur 7 nedan.

Figur 7. Linjär regression mellan den oberoende variabeln tvärprofessionell (x-axeln), beroende variabeln psykosocial (y-axel, grön spridning) samt beroende variabeln pedagogisk (y-axeln, röd spridning).

$$R^2 = 0.466 \text{ IV/DV1. } R^2 = 0.061 \text{ IV/DV2.}$$

Spridningsdiagrammet visar en tydlig tendens för de psykosociala fraserna att öka i större omfattning än de pedagogiska fraserna när tvärprofessionella fraser ökar.

Determinationskoefficienten mellan IV och DV1 är 0.466, vilket innebär att 46.6% av variationen i psykosociala fraser kan förklaras av förändringen i tvärprofessionella fraser. Mellan IV och DV2 är koefficienten 0.061, det vill säga att 6.1% av variationen i pedagogiska fraser kan förklaras av förändringen i tvärprofessionella fraser.

7.2. Viktad bivariat analys - korrelation med Pearsons r

Resultaten hittills stödjer studiens tre hypoteser och besvarar frågeställningarna. Nedan kommer det viktade resultatet att redovisas enligt samma steg som 7.1.

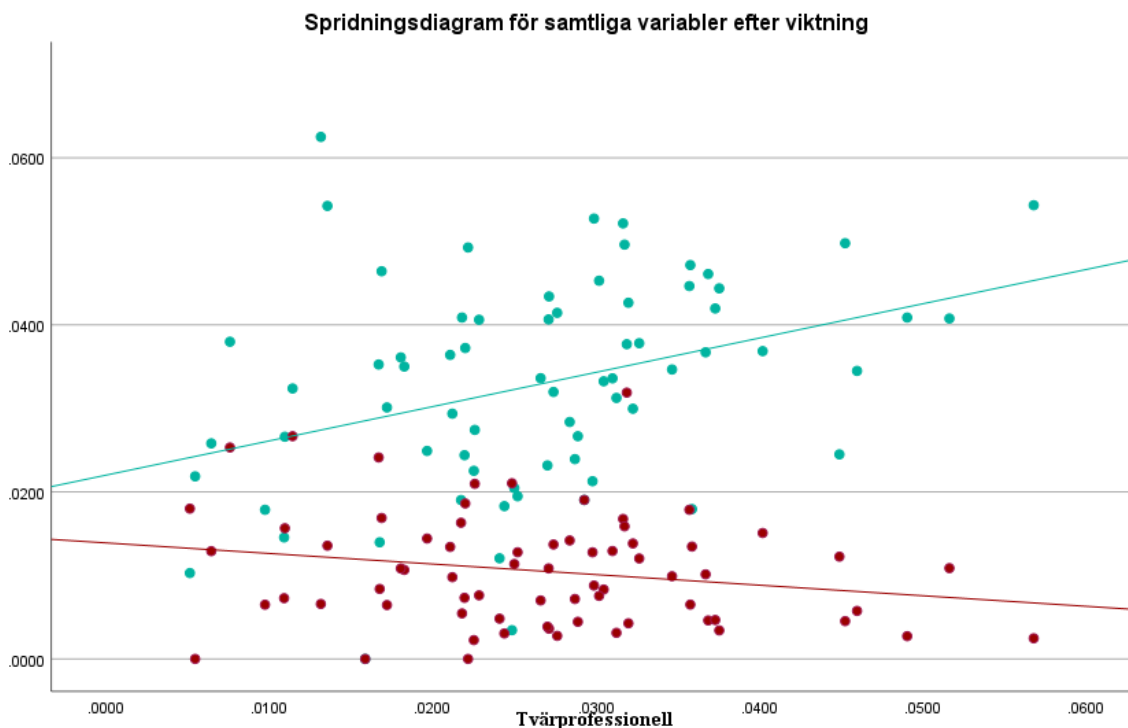
Tabell 3. Redovisning av den genomförda korrelationsanalysen efter viktning.

		Korrelationsanalys		
		Psykosocial	Pedagogisk	Tvärprofessionell
Psykosocial	<i>Pearsons korrelationskoefficient</i>	1	-.061	0.354**
	<i>Sig.</i>		.614	.003
	<i>N</i>	70	70	70
Pedagogisk	<i>Pearsons korrelationskoefficient</i>	-.061	1	-.206
	<i>Sig.</i>	.614		.087
	<i>N</i>	70	70	70
Tvärprofessionell	<i>Pearsons korrelationskoefficient</i>	0.354**	-.206	1
	<i>Sig.</i>	.003	.087	
	<i>N</i>	70	70	70

** . $p \leq 0.01$

När variablerna viktats i förhållande till det totala antalet ord i platsannonserna för att kontrollera för trenden “fler ord ger fler ord” ser vi att sambandet mellan tvärprofessionella- och psykosociala fraser kvarstår. Dock är detta samband numera svagare än innan viktningen, med ett r-värde på cirka 0.354, vilket är statistiskt signifikant med $p \leq 0.01$. Detta innebär att sambandet mellan variablerna tvärprofessionell och psykosocial förekommer konsekvent, oavsett om en platsannons har “många” eller “få” ord. H1 kan således styrkas även efter en viktning. När det gäller tvärprofessionella och pedagogiska ser vi att riktningen på sambandet numera är negativt, med ett r-värde på -0.206. Det viktiga att notera är att detta resultat inte är statistiskt signifikant då p-värdet inte når den gängse gränsen $p \leq 0.05$. Det viktade resultatet kan därmed inte styrka H2.

I enlighet med detta styrks H3 per automatik då korrelationen mellan tvärprofessionella- och psykosociala fraser uppenbart är starkare än ett samband som inte kan bekräftas. I figuren nedan syns spridningsdiagrammet mellan variablerna efter viktningen.

Figur 8. Linjär regression efter viktning mellan den oberoende variabeln tvärprofessionell (x-axeln), beroende variabeln psykosocial (y-axel, grön spridning) samt beroende variabeln pedagogisk (y-axeln, röd spridning).

$R^2 = 0.125$ IV/DV1. $R^2 = 0.042$ IV/DV2.

Notera att axlarnas värden är så pass låga på grund av viktningen som genomförts. Det har dock ingen påverkan på huruvida ett samband kan skönjas. I spridningsdiagrammet ser vi att de psykosociala fraserna tenderar att öka när tvärprofessionella fraser ökar.

Determinationskoefficienten är numera mindre, 0.125 för tvärprofessionell och psykosocial respektive 0.042 för tvärprofessionell och pedagogisk. Med andra ord kan 12.5% av variationen i psykosociala fraser förklaras av ändringen i tvärprofessionella fraser, medan respektive är 4.2% för pedagogiska fraser.

Den viktade bivariata analysen bekräftar H1 och tyder på att det finns ett statistiskt signifikant samband mellan tvärprofessionella fraser och psykosociala i de analyserade platsannonserna. Resultatet visar också att det finns ett negativt samband mellan tvärprofessionella och pedagogiska fraser, vilket dock inte kan styrkas med tanke på det höga p-värdet. Avsaknaden av ett statistiskt signifikant samband mellan dessa variabler innebär att H2 inte kan bekräftas av resultaten. Det viktade resultatet styrker dock H3 och svarar även på huruvida omfattningen av psykosociala fraser påverkas av tvärprofessionella.

8. Diskussion

Avsnittet nedan består av en diskussion kring studiens resultat och metod samt en avslutande diskussion.

8.1. Diskussion kring resultaten

Genomgången av resultaten kräver att ställning tas till huruvida det viktade resultatet anses spegla den objektiva verkligheten vilket studien avser att fånga. Studiens frågeställningar och hypoteser avser att uppmärksamma möjliga samband - inte huruvida dessa samband kan kopplas till en annan, icke-relevant, trend - vilket innebär att de viktade resultaten som kontrollerar för denna trend står som studiens resultat. I annat fall hade trenden "fler ord ger fler ord" varit en felkälla.

Med detta sagt ser vi att det finns ett relativt starkt samband mellan tvärprofessionella fraser och psykosociala fraser, vilket dessutom är starkare än det icke-bekräftade sambandet enligt H2. I den tidigare forskningen och det teoretiska ramverket, vilka även varit utgångspunkt för studiens hypoteser, hittar vi möjliga svar på varför ett sådant samband existerar.

Utifrån studiens teoretiska ramverk ser vi enligt Abbotts systemteoretiska professionsteori att professioner ingår i system med varandra; professioners jurisdiktion påverkas av det interprofessionella samspelet och organisatoriska förändringar. Dessa förändringar samt professionalisering av de inblandade kan komma att påverka systemet i sin helhet (Abbott, 1988). Den genomförda studien använde detta teoretiska ramverk som ett tillvägagångssätt för att förstå hur elevhälsan och skolkuratorn förhåller sig gentemot pedagoger inom skolväsendet. Syftet var att fånga upp de organisatoriska förändringar som tidigare forskning inom området pekar på, bland annat de lagändringar som specificerar tvärprofessionellt teamarbete inom elevhälsan (se Thylefors, Persson & Hellström, 2005; Reuterswärd & Hylander, 2017; Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021). Detta tillämpades för att undersöka huruvida dessa ändringar påverkat de psykosociala professionernas, i synnerhet skolkuratorns, jurisdiktioner gentemot pedagogernas jurisdiktioner.

För att komplementera detta tillämpades även organisationsteori, varvid teamarbete kopplats till

den tidigare forskningen för att stödja de formulerade hypoteserna. Att välfungerande teamarbete skulle vara, såsom organisationsteorin påstår, betingat av flertalet faktorer såsom att teammedlemarna skall vara medvetna om och tillvarata varandras kompetenser, faktiskt samarbeta, samt ha tydliga uppdragsbeskrivningar (Bakka, Lindkvist & Fivelsdal, 2014, s. 112) stöds av den tidigare forskningen inom området. Dessutom pekar forskningen inom skolväsendet på att de tvärprofessionella aktörerna måste vara redo att tänja på de professionella gränserna ibland för att gynna eleven (Davis & Montford, 2005; Reuterswärd & Hylander, 2017).

Den systemteoretiska professionsteorin kopplat med teamarbete och studiens samtliga tidigare forskning tolkas som av mig som möjligheten för organisatoriska förändringar att påverka professioners jurisdiktioner, vilket i förlängningen påverkar hela systemet. Det vill säga, det tvärprofessionella teamarbetets framväxt har en möjlighet att omforma de jurisdiktioner vilka påverkas av lagändringarna inom skollagen som påverkar elevhälsan. Genom en tvärsnittstudie har detta testats med hjälp av korrelationsanalyser, vilka visat att den psykosociala aspekten, vilket är en jurisdiktion i synnerhet kopplat till skolkuratoren, verkar vara betingat tvärprofessionellt arbete. Den pedagogiska jurisdiktionen uppvisar inte liknande tendens, utan saknar ett statistiskt signifikant samband.

Detta stärker därmed H3 vilket påstod, med avstamp i en profession vars jurisdiktion kopplas till tvärprofessionellt arbete, att psykosociala fraser skulle ha en starkare korrelation med tvärprofessionella fraser. Men hur kom det sig att H2 inte kunde bekräftas?

Hypotesen byggde på föreställningen, utifrån tidigare forskning som syftar till en elevhälsa som ska vara integrerad i skolans pedagogiska uppdrag (se Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021, s. 291) och det teoretiska ramverket att en skolkurators jurisdiktion, utöver tvärprofessionellt arbete betingat det psykosociala även skulle kunna vara betingat det pedagogiska. Anledningen till att denna hypotes inte kunde stärkas angår enligt mig den systemteoretiska professionsteorin. Avsaknaden av ett samband visar att tvärprofessionellt arbete förespråkas för skolkuratorer i psykosociala syften till skillnad från skolkuratorer i pedagogiska syften just för att tvärprofessionellt arbete *är* en väsentlig del av skolkuratorernas jurisdiktion. Denna är så pass

tydlig, att trots den tidigare forskningens förtydliganden om elevhälsans, och skolkuratorns i förlängning, stöd till den pedagogiska verksamheten, tenderar att leda till ett tvärprofessionellt [psykosocialt] arbete.

Om det negativa sambandet hade visat sig vara statistiskt signifikant hade jag även i detta fall velat förespråka för ett resonemang i linje med den systemteoretiska professionsteorin; när en profession börjar överta en jurisdiktion kommer detta slutligen att leda till ett exklusivt anspråk på jurisdiktionen. I fallet här innebär det att medan tvärprofessionella fraser tenderar att leda till en ökning i psykosociala fraser - leder det till en minskning i antalet pedagogiska fraser - i enlighet med det exklusiva anspråket vilket medför en ändlig mängd jurisdiktion. Detta hade dock krävt en multivariat analys för att kunna testas, vilket hade undersökt samtliga variabler för att se huruvida de två beroende variablerna även påverkar varandra (se Djurfeldt & Barmark, 2020, s. 175-176 för mer ang. multivariat analys). Eftersom H2 sambandet inte var statistiskt signifikant genomfördes inte en sådan analys. Dessutom var detta inte relevant för studiens frågeställningar.

8.1.1. Metoddiskussion

Angående studiens metod kan flera styrkor och svagheter påpekas. Studiens främsta styrka är enligt mig tillämpningen av en kvantitativ innehållsanalys, vilket är en forskningsmetod som är synnerligen transparent och objektiv inom den kvantitativa forskningen (Bryman, 2018, s. 377). Dessutom möjliggjorde metoden för en analys av ett annars utforskat fält (jfr. Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021) vilket beror på faktum att kvantitativa innehållsanalyser är extremt flexibla och kan tillämpas för att analysera icke-traditionell media. Operationaliseringen och studiens material, vilka är offentligt tillgängliga för läsare att ta del av, innebär att metoden är högst transparent och kan dessutom replikeras. I den redovisade kvalitetsbedömningen, varvid studiens validitet och reliabilitet bedömdes som höga, framförs ytterligare en förtjänst av studiens valda forskningsmetod (se avsnitt 6.4).

Forskningsdesignen, vilket var en tvärsnittsdesign, bidrog till synliggörandet av samband mellan de undersökta variablerna vid en viss tidpunkt (se Bryman, 2018, s. 87). Detta är särskilt lämpligt i en studentuppsats med hänsyn till den begränsade tidsaspekten. Mot denna bakgrund kan

designen betraktas som en förtjänst. Däremot hade studien möjligtvis kunnat bidra med en förståelse över hur skolkurativa platsannonser ändrats över tid, i synnerhet med förändringar inom organisationen vilka påverkar professioners jurisdiktioner som tema, genom en longitudinell studie. Sådana studier avser att ge insikter om tidsmässiga förhållanden mellan variablerna för att därmed kunna ta mer precisa kausala slutsatser (Bryman, 2018, s. 92-93; Djurfeldt & Barmark, 2020, s. 36). Liknande forskning har utförts i viss utsträckning med generella platsannonser över tid (jfr. Helgesson, 2011) och hade kunnat fungera med fördel även för skolkurativa platsannonser.

När det gäller studiens urval bedöms den att fungera som en förtjänst i och med tidsbegränsningen, tvärsnittsdesignen och faktum att det vid en viss tidpunkt endast finns ett visst antal skolkurativa platsannonser tillgängliga. Dessutom är det utmärkande med totalurval att bortfall, och den bakomliggande osäkerheten som detta medför, är en icke-fråga (Djurfeldt & Barmark, 2020, s. 66). Faktum med totalurvalet är dock att urvalet medför att populationen per automatik inte kan anses representationen hela populationen skolkurativa platsannonser, utan är endast ett mått på den totala (undersökta) populationens attityd under en viss tidpunkt.

Slutligen ter sig kvantitativ metod vara en förtjänst i den genomförda studien med tanke på den kvantitativa forskningens positivistiska perspektiv, vilket innebär att forskaren intar ett objektivistiskt syn på den sociala verkligheten (Bryman, 2018, s. 198). Synen möjliggör för den kvantitativa forskningens generella förtjänster, vilka uppnås genom mätning och leder till synliggörandet av kausalitet (Bryman, 2018, s. 203). Dessutom innebär metoden att eftersom konsistenta mätinstrument tillämpades kan studien replikeras och generaliseras för att ytterligare finna de objektiva resultaten vilket söktes. Med urvalet i åtanke får dock nämnas att generaliseringen inte kan anses spegla hela populationen skolkurativa platsannonser.

Trots den kvantitativa metodens förtjänster fås beakta de förtjänster som en liknande kvalitativ studie hade kunnat bidra med. Det som denna studie inte tar hänsyn till fyllest, är en av den kvalitativa forsknings största förtjänster - kontexten (se Bryman, 2018, s. 479). Studien försöker att genom en induktiv och deduktiv begreppsbildning synliggöra vissa aspekter av kontexten som döljer sig bakom de fraser vilket möjligtvis hade riskerat att förbisettas vid endast en deduktiv

begreppsbildning enligt mer traditionell kvantitativ forskning. Trots detta anser jag att en kvalitativ innehållsanalys hade kunnat bidra med en bättre kontextuell förståelse över *varför* fraserna uppställdes på ett specifikt sätt. Sådana studier hade självfallet inte kunnat ta hänsyn till samband utan hade haft andra relevanta frågeställningar.

8.2. Slutdiskussion

Studien kräver, vilket jag tidigare berört i och med forskningsdesignen och kvalitetsbedömningen, en så objektiv process som möjligt. Det väsentliga att notera med samhällsvetenskaplig forskning är dock det anlagda perspektivet, det vill säga frågan om vad som kom först - hönan eller ägget - tvärprofessionella begrepp eller psykosociala begrepp? Under studiens gång insåg jag att en annan forskare hade kunnat anlägga teoretiska perspektiv vilka sätter den psykosociala variabeln som oberoende. Teoretiska ramverk för något sådant hade kunnat bland annat varit KASAM vilket även förekom i den tidigare forskningen.

⁷Konsekvensen av ett sådant teoretiskt ramverk hade möjligtvis kunnat omformat studien till att utforska i grunden en totalt annorlunda frågeställning. Det vill säga, den kvantitativa forskningen må grundas i en positivistisk vetenskapssyn, men inom den samhällsvetenskapliga forskningen får likväl påpekas att forskarens valda teoretiska perspektiv i sin natur *är* subjektiv. Huruvida hönan eller ägget kom först i sammanhanget är på så sätt inte alltid en fråga som en samhällsvetare ter sig kunna, eller nödvändigtvis vilja, besvara.

Det studien däremot kan och har kunnat besvara är den analytiska frågeställningen vilket avsåg att framhäva en korrelation mellan inom den skolsociala världen två vedertagna begrepp psykosocial respektive pedagogisk och tvärprofessionellt arbete. Frågan är vad den starka korrelationen mellan tvärprofessionella fraser och psykosociala fraser innebär för praktiserande skolkuratorer inom en ram där Abbotts systemteoretiska professionsteori hävdar att jurisdiktioner och professionaliseringen som sker inom tvärprofessionella ramer är det som möjliggör eller tillintetgör professioner (Abbott, 1988). Är det tvärprofessionella arbetet det som de facto möjliggör skolkuratorns profession, och vad beror detta i så fall på? Är det inom ramen för professionalisering en tillräckligt stor kunskapsbas för professionen att överleva eller finns det en risk, såsom annan forskning pekat på (jfr. Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021; Reuterswärd &

⁷ Känsla av sammahang, teori från Anton Antonovsky (1991).

Hylander, 2017) att skolkuratorns profession likt skolsköterskans, i bästa fall kan beskrivas som vag?

Studien avser inte att svara på dessa frågor men öppnar upp för framtida forskning att anlägga ett liknande perspektiv på den skolsociala världens organisering. Samtidigt öppnar studien också upp för möjlig forskning inom det socialpolitiska området genom att utforska hur lagstiftaren har försökt att bidra till professionalisering inom det sociala arbetets ramar. Den tidigare forskningen i området (bl.a. Jansson, Evertsson & Perlinski, 2021; Reuterswärd & Hylander, 2017) har gjort vissa bidrag till detta genom att ålägga den 2011 implementerade nationella styrningen av elevhälsans arbete enligt skollagen (SFS 2010:800) som ett ramverk för utforskning av aktörers upplevelser av deras professioner. Bland annat har det tvärprofessionella arbetet varit ett fokus. Med detta i åtanke hade en longitudinell studie, med platsannonser både innan och efter lagändringen 2011, med avsikt att undersöka ett möjligt samband mellan tvärprofessionella fraser och politiska vindar, kunnat vara av stort intresse.

Vidare finns inom området mer socialpolitisk styrning angående andra aktörer inom det sociala arbetet och deras professionalisering; bland annat faktum att hälso- och sjukvårdskuratorer sedan 2019 blivit ett legitimationsyrke (Socialstyrelsen, 2020). Det hade varit intressant att utreda om sådan styrning fått en effekt på hälso- och sjukvårdskuratorernas professionalisering och jurisdiktion i enlighet med det systemteoretiska perspektivet (Abbott, 1988) och samtidigt jämföra detta med skolväsendet och styrningen däri, i synnerhet med tanke på att hälso- och sjukvårdskuratorerna likt skolkuratorer arbetar i en tvärprofessionell miljö (jfr. Beddoe, 2013).

Den styrning som är aktuell för skolkuratorer i form av skollagen (SFS 2010:800) kommer redan i år, den 1 juli 2023, få vissa lagändringar i för elevhälsa och skolkuratorer relevant lagstiftning (bl.a. 2 kap. 25 §) enligt skolverket för att "stärka elevhälsan" (se Skolverket, 2023). Sådana ändringar görs enligt min tolkning framför allt genom en specificering av vad elevhälsans arbete innebär. Detta konkretiseras av den största ändringen i 2 kap. 25 § (SFS 2010:800) vilket är ett tillägg av det följande stycket:

Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

Det framträdande tyder sig vara samverkan, vare sig i form av tvärprofessionellt teamarbete inom skolan eller ett ensidigt fokus på tvärprofessionellt arbete med externa aktörer. Lagstiftaren har till synes, enligt min tolkning, vilket även stämmer med forskning inom området (jfr. Reuterswärd & Hylander, 2017), ännu tydligare velat framhäva det tvärprofessionella i elevhälsans och i förlängningen skolkuratorns jurisdiktion. De komplexa och multipla problemen som skolelever kan riskeras lida av ska därmed lösas med elevhälsoteamets helhetsperspektiv. Samtidigt tyder i nuvarande stund siffrorna i denna studie på att fraser som kan kopplas till det psykosociala arbetet är betingat antalet tvärprofessionella fraser. Men vad innebär det för professionen när kunskapsbasen fortsättningsvis betingas ett så pass utbrett begrepp som tvärprofessionellt arbete; erhålls en exklusiv jurisdiktion eller tillintetgörs en profession vars kunskapsbas redan är svag?

9. Referenser

- Abbott, Andrew (1986) Jurisdictional conflicts: A new approach to the development of the legal professions. *American Bar Foundation Journal*, 11 (2): 187-224.
- Abbott, Andrew (1988) The system of profession – an essay on the division of expert labour. Chicago: The University of Chicago Press.
- Bakka, Jørgen F, Lindkvist, Lars & Egil Fivelsdal (2014) *Organisationsteori: Struktur, kultur, processer*. Sjätte uppl. Stockholm: Liber.
- Beddoe, Liz (2013). Health social work: Professional identity and knowledge. *Qualitative Social Work*, 12 (1), 24–40.
- Boréus, Kristina (2015) Texter i vardag och samhälle. I: Göran Ahrne & Peter Svensson (red.). *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.
- Bryman, Alan (2018) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Andra uppl. Malmö: Liber.
- Davis, Teresa & Carolyn Montford (2005) Interdisciplinary Teamwork in a School-Based Health Center. *Nursing Clinics of North America*, 40 (4): 699–709.
- Djurfeldt, Göran & Mimmi Barmark (2020) *Statistisk verktygslåda 0 - att förstå och förändra världen med siffror*. Andra uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Djurfeldt, Göran & Rolf Larsson & Ola Stjärnhagen (2018) *Statistisk verktygslåda 1 - samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*. Tredje uppl. Lund: Studentlitteratur.
- Egidius, Henry (2023) *Psykosocial*.
[<https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon/?Lookup=psykosocial> Hämtat: 2023-04-03].
- Egidius, Henry (2023) *Psykosocial behandling*.
[<https://www.psykologiguiden.se/psykologilexikon/?Lookup=psykosocial%20behandling> Hämtat: 2023-04-03].
- Eldén, Sara (2020) *Forskningsetik: Vägval i samhällsvetenskapliga studier*. Lund: Studentlitteratur
- Evertsson, Lars, Per Jansson & Marek Perlinski (2021) Skolkurator sökes - skolhuvudmäns beskrivning i platsannonser av skolkuratorns uppdrag, arbetsuppgifter, organisation, kvalifikationer och färdigheter. *Socialvetenskaplig tidskrift*, 28 (3): 289-312.

- Helgesson, Karin (2011) *Platsannonser i tiden. Den orubricerade platsannonsern 1955–2005*. [Doktorsavhandling]. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Nationalencyklopedin. *Pedagogik*. [<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/pedagogik> hämtat 2023-04-03].
- Reuterswärd, Marina & Hylander, Ingrid (2017). Shared responsibility: school nurses experience of collaborating in school--based interprofessional teams. *Scandinavian journal of caring sciences*, 31 (2), 253-262.
- Roach Anleu, Sharyn (1992) The professionalisation of social work? A case study of three organisational settings. *Sociology* 26 (1): 23–43.
- Rössner, Stephan (2014) Platsannonser i tiden. *Läkartidningen*, 111(32-33), 1313.
- SFS 2010:800. Skollag. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Skolverket. *Aktuella regeländringar*. [<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/aktuella-regeländringar> hämtat 2023-05-15]
- Socialstyrelsen. *Hälso- och sjukvårdskurator utbildad i Sverige*. [<https://legitimation.socialstyrelsen.se/legitimation/utbildad-i-sverige/halso-och-sjukvardskurator-utbildad-i-sverige/> hämtat 2023-05-15].
- Thylefors, Ingela, Olle Persson & Daniel Hellström (2005) Team types, perceived efficiency and time climate in Swedish cross-professional teamwork. *Journal of Interprofessional Care* 19 (2), 102–114.

Bilagor

Bilaga 1

Samtliga platsannonsers namn och publiceringsdatum. Materialet har inhämtats på Arbetsförmedlingens webbplats.

- Platsannons 1: Ramsdalsskolan, Göteborg kommun. Publicerad: 27 mars 2023.
- Platsannons 2: Raoul Wallenbergskolan, Bromma kommun. Publicerad: 27 mars 2023.
- Platsannons 3: Häggetorpsskolan, Tibro kommun. Publicerad: 27 mars 2023.
- Platsannons 4: Angeredsgymnasiet, Göteborg kommun. Publicerad: 29 mars 2023.
- Platsannons 5: Montessoriskolan, Norrtälje kommun. Publicerad: 3 april 2023.
- Platsannons 6: Psykologigymnasiet, Solna kommun. Publicerad: 5 april 2023.
- Platsannons 7: Kanalskolan, Skellefteå kommun. Publicerad: 17 mars 2023.
- Platsannons 8: Askersund kommun. Publicerad: 28 mars 2023.
- Platsannons 9: Älvkarleby kommun. Publicerad: 29 mars 2023.
- Platsannons 10: Södra Lapplands Gymnasieförbund, Vilhelmina kommun. Publicerad: 6 april 2023.
- Platsannons 11: Thoren Innovation School, Solna kommun. Publicerad: 13 mars 2023.
- Platsannons 12: Korrespondensgymnasium, Torsås kommun. Publicerad: 13 mars 2023.
- Platsannons 13: Degebergaskolan, Kristianstad kommun. Publicerad: 14 mars 2023.
- Platsannons 14: Yrkesgymnasiet, Gävle kommun. Publicerad: 14 mars 2023.
- Platsannons 15: Helsingborg kommun. Publicerad: 20 mars 2023.
- Platsannons 16: Forshaga kommun. Publicerad: 23 mars 2023.
- Platsannons 17: Sturebyskolan, Stockholm kommun. Publicerad: 24 mars 2023.
- Platsannons 18: Gymnasiets introduktionsprogram, Burlöv kommun. Publicerad: 24 mars 2023.
- Platsannons 19: Lindholmens tekniska gymnasium, Göteborg kommun. Publicerad: 24 mars 2023.
- Platsannons 20: Kyrkskolan och Parkskolan, Norrköping kommun. Publicerad: 26 mars 2023.
- Platsannons 21: Europaskolan Rogge, Strängnäs kommun. Publicerad: 28 mars 2023.
- Platsannons 22: Fruängens skola, Stockholm kommun. Publicerad: 29 mars 2023.
- Platsannons 23: Östersund kommun. Publicerad: 29 mars 2023.
- Platsannons 24: Ljungby kommun. Publicerad: 31 mars 2023.
- Platsannons 25: Drottning Blankas Gymnasieskola, Göteborg kommun. Publicerad: 2 april 2023.
- Platsannons 26: Klockaretorpsskolan, Norrköping kommun. Publicerad: 3 april 2023.
- Platsannons 27: Sparreholms skola, Flen kommun. Publicerad: 4 april 2023.
- Platsannons 28: Södra rektorsområdet, Falköping kommun. Publicerad: 16 mars 2023.

Platsannons 29: Idenors skola och Håsta skola, Hudiksvall kommun. Publicerad: 28 mars 2023.

Platsannons 30: Malmö Restaurangskola, Malmö kommun. Publicerad: 27 mars 2023.

Platsannons 31: Astrid Lindgrens skola, Vimmerby kommun. Publicerad: 28 mars 2023.

Platsannons 32: Hembergsskolan, Vilhelmina kommun. Publicerad: 31 januari 2023.

Platsannons 33: Realgymnasiet, Linköping kommun. Publicerad: 24 mars 2023.

Platsannons 34: Önnerödsskolan, Härryda kommun. Publicerad: 11 april 2023.

Platsannons 35: Kastellskolan, Härnösand kommun. Publicerad: 11 april 2023.

Platsannons 36: Prästängsskolan, Eksjö kommun. Publicerad: 11 april 2023.

Platsannons 37: Kils kommun. Publicerad: 11 april 2023.

Platsannons 38: Tingsryds kommun. Publicerad: 11 april 2023.

Platsannons 39: Oscar Fredriksskolan, Göteborg kommun. Publicerad: 16 mars 2023.

Platsannons 40: Internationella Engelska Skolan, Tyresö kommun. Publicerad: 12 april 2023.

Platsannons 41: Praktiska Gymnasiet, Kalmar kommun. Publicerad: 12 april 2023.

Platsannons 42: Öllsjöskolan, Kristianstad kommun. Publicerad: 17 april 2023.

Platsannons 43: Tumba gymnasium, Botkyrka kommun. Publicerad: 15 april 2023.

Platsannons 44: Augustenborgsskolan, Malmö kommun. Publicerad: 14 april 2023.

Platsannons 45: Sunne kommun. Publicerad: 14 april 2023.

Platsannons 46: ISGR, Göteborg kommun. Publicerad: 13 april 2023.

Platsannons 47: Vibyskolan, Sollentuna kommun. Publicerad: 12 april 2023.

Platsannons 48: Skarpnäcks folkhögskola, Stockholm kommun. Publicerad: 13 april 2023.

Platsannons 49: Ystad kommun. Publicerad: 13 april 2023.

Platsannons 50: Framtidskompassen, Vellinge kommun. Publicerad: 17 mars 2023.

Platsannons 51: Bollnäs kommun. Publicerad: 23 mars 2023.

Platsannons 52: Bergeforsens och Ljustorps skolor, Timrå kommun. Publicerad: 18 april 2023.

Platsannons 53: Vittra Lambohov, Linköping kommun. Publicerad: 23 mars 2023.

Platsannons 54: Jämtlands Gymnasieförbund, Östersund kommun. Publicerad: 18 april 2023.

Platsannons 55: Andersbergsskolan, Halmstad kommun. Publicerad: 27 mars 2023.

Platsannons 56: Frölundaskolan, Göteborg kommun. Publicerad: 6 april 2023.

Platsannons 57: Österåkersbygdens Friskolefören, Vingåker kommun. Publicerad: 12 april 2023.

Platsannons 58: Thomasgymnasiet, Strängnäs kommun. Publicerad: 13 april 2023.

Platsannons 59: Orsa kommun. Publicerad: 5 april 2023.

Platsannons 60: Sandviken kommun. Publicerad: 6 april 2023.

Platsannons 61: Byängsskolan, Täby kommun. Publicerad: 14 april 2023.

Platsannons 62: Södertörns Friskola Ek Fören, Huddinge kommun. Publicerad: 19 april 2023.

Platsannons 63: Karlsborg kommun. Publicerad: 23 mars 2023.

Platsannons 64: Gagnef kommun. Publicerad: 29 mars 2023.

Platsannons 65: Härnösand kommun. Publicerad: 30 mars 2023.

Platsannons 66: Öckerö kommun. Publicerad: 6 april 2023.

Platsannons 67: BUN, Laxå kommun. Publicerad: 14 april 2023.

Platsannons 68: S:t Olofs skola, Sigtuna kommun. Publicerad: 17 april 2023.

Platsannons 69: Ronneby kommun. Publicerad: 19 april 2023.

Platsannons 70: Galaxskolan och Råbergsskolan, Sigtuna kommun. Publicerad: 18 april 2023.